

X.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 73. Skupni pastirski list jugoslovanskih škofov. — 74. Navodila za prevzvišene krajevne Ordinarije o skrutiniju nad gojenci pred posvetitvijo. — 75. Sacrae Congregationis de Sacramentis Instructio ad excellentissimos Episcopos, quoad dispensationes super impedimento consanguinitatis in primo collateralis gradu mixto cum secundo impetrandas.

73.

Skupni pastirski list jugoslovanskih škofov.¹

Katoliški škofje svojemu ljudstvu iz škofovske konference, ki se je vršila v Zagrebu od 12. do 16. oktobra 1931.

Predragi v Jezusu!

V zelo resnih časih živimo. Kakor strašna nalezljiva bolezen se širi po svetu odpor proti Bogu in odpad od Boga. Mesto, da bi verovali v Boga, se mnogi vedno bolj vdajajo mišljenju, da je življenje na tem svetu edini človekov smoter. In ta nalezljiva bolezen se na žalost razširja tudi v naših krajih. Tudi pri nas pustoši brezverska kuga in kakor po vsem svetu, tako tudi pri nas iz te bolezni izvirajo razne gospodarske nesreče, ki so danes tako velike in težke, da zares na ves glas kličejo na pomoč krščansko usmiljenje.

Vse to nas, predragi v Kristusu, sili in priganja, da obrnemo svojo pozornost tako na brezboštvo kakor na gospodarsko bedo, da odvrnemo od sebe strašno zlo, ki tako zelo grozi našemu največjemu bogastvu, naši sveti katoliški veri. Pokličimo si v spomin dolžnosti, ki jih imamo prav zaradi svoje svete vere, do svojega bližnjega. Sv. apostol Jakob namreč pravi: »Vera brez del je mrtva.« (Jak 2, 16.)

I.

Odkrit boj proti Bogu vodi na vse mogoče načine strašno brezboštvo v Rusiji. Z grozno doslednostjo ruši prav do temelja vse, kar je postavil božji zakon, da bi osrečil človeško družbo. Nositelji in pristaši tega brezboštva in boljše vizma vedno bolj vdirajo iz Rusije v druge države in glejte, priča moramo biti, kako se tudi v naših vaseh, da niti ne omenjamo mest in industrijskih krajev, pojavljajo vedno bolj ljudje, ki sejejo mržnjo proti božjemu zakonu. To nam

¹ Slovensko besedilo je prirejeno pri ljubljanskem škofijskem ordinariatu.

naznanja in pripravlja strašno bodočnost; bodočnost, v kateri človeški družbi ne bo vladal več Bog, marveč surova sila in divja pest; bodočnost, v kateri bo zavladala namesto prostosti, ki je obljubljena božjim otrokom (2 Kor 3, 17), sužnost in namesto bratstva, ki ga prinaša in naroča božji zakon, bo prišla brezobzirna borba za dobiček in uživanje, ki je v njej človek človeku najhujši sovražnik. Brez Boga ni v človeški družbi ne napredka in ne blagostanja. Brez Boga se vname v družbi boj enega proti drugemu, vseh proti vsem. In kakor smo že omenili, tudi pri nas opazamo znake tega brezboštva in divjega boja. Tudi pri nas se dela na to, kako bi poedinca in družbo sploh in posebno še mladino pridobili za brezbožno pojmovanje življenja.

Brezbožno pojmovanje življenja, ki ga učeni svet imenuje naturalizem, zametuje vse razodete božje resnice, ruši vsako ustanovo katoliške cerkve, razširja nauk, ki ne pozna ne Boga ne neumrljive duše, trdi, da je človek že po svoji naravi dober, in da zato, da je in ostane dober, ne potrebuje ne Boga, ne vere, ne molitve, ne zakramentov. To brezbožno pojmovanje življenja, ta naturalizem uči in trdi tudi to, da je treba enako spoštovati vsako mišljenje, versko in brezversko. V resnici pa mu ni za nobeno vero, katoliška vera pa mu je še celo pravi trn v peti. To brezboštvo, ta takozvani naturalizem, z vsakim svojim korakom gazi in pobija božji nauk, za katerega mora z božjo milostjo in pomočjo vsak izmed nas biti pripravljen dati tudi svoje življenje, božji nauk in resnico namreč, da je edino naša sveta katoliška vera prava in odrešilna vera. Prav s tem pa, da trdi današnje brezboštvo, da enako spoštuje vsako versko prepričanje, dokazuje svojo neiskrenost in nedoslednost. Neiskrenost brezbožnega naturalizma se tudi kaže v tem, ker stavi sebe in svoj nauk na prvo mesto. V zakon veruje, ki trdi, da so vsi pojavi življenja podvrženi neprestanemu menjavanju in razvijanju; veruje tudi v zakon, ki trdi, da zmaguje v življenski borbi samo to, kar je močnejše; uči, da je človek nastal iz živali, in da na svetu ni nespremenljivih resnic in nravnih zapovedi; kar je danes dobro, je lahko jutri zlo; kar ima kdo za resnico, ima lahko drugi za laž, toda prav imata oba. In med tem, ko brezboštvo razširja take zablude, trdi o sebi, da ni na svetu moralne sile, ki bi se mogla z njim kosati in ki bi mu bila enaka ter da ni ideje in misli, s katero bi se moglo uspešneje delati med narodom, kakor je moč njegove ideje in misli. Kdo ne bi videl v vsem tem zares grde hinavščine in da je laž njegova trditev, češ, da enako spoštuje vsako versko prepričanje? In kdo ne bi sklepal iz vsega tega, da naturalizem, to brezbožno pojmovanje življenja, ne samo da nasprotuje katoliški veri, marveč jo naravnost pobija? Glejte, saj hoče sebe in svoje mišljenje, ki odklanja vsako vero v Boga, postaviti na mesto katoliške vere.

Najrazličnejša so pota, po katerih skuša naturalizem odtrgati človeka od Boga. V časopisih, knjigah in predavanjih pobija z besedo krščanski nauk in smeši verske obrede ter jih prikazuje s posmehom. In ker dobro ve, da je najlažje ubiti vero v srcu, ki je нравno pokvarjeno, — star pregovor pravi, da prihaja nevera iz srca v glavo — si posebno prizadeva, da zrahlja нравno krepost in da odpre na stežaj vrata нравni pokvarjenosti. Tako se javlja na naši morski obali in ob naših rekah, v času, ko ožive kopališča, kot razuzdanost, ki ji je dovoljena popolna svoboda od raznih takozvanih »formalnosti«; vse ji je svobodno, samo, da more med ljudi razširiti nenravnost. To je kult nagote, ki ga moramo kar najstrožje obsoditi. V zadnjih časih se je ta običaj nagote začel širiti tudi v planinskih krajih in celo v raznih počitniških kolonijah šolske mladine ga najdemo. Kdo, predragi v Kristusu, ne vidi, kako se s tem odpirajo ljudstvu in njegovi mladini pota v sramotni нравni propad, ki postaja tem bolj usoden in poguben, ker se na ta način odvrčajo neumrljive duše od Boga, za katerega so ustvarjene in določene?

Isto opažamo tudi v kinih in gledališčih, toda vse pod krinko umetnosti; v resnici pa se tepta vse, kar je lepo, dobro, plemenito in kar je v zvezi z Bogom in njegovimi zakoni.

Prirejajo se pogosto izleti; načrti zanje se delajo tako, kakor, da bi ne bilo Boga, ki je najvišji Gospodar nad nami, ki nam ukaže in zapoveduje izvrševati ob nedeljah in praznikih dolžnosti, kakor jih določa za svoje vernike Cerkev.

Še hujše je prirejanje zletov s telovadnimi nastopi. Pri tem se prav nič ne ozirajo na krščansko krepost in na predpise, ki jih je izdala Cerkev za praznovanje nedelj in zapovedanih praznikov, marveč mnogokrat prirejajo take zlete in nastope ob zapovedanih praznikih v času javne službe božje in tako odvrčajo naše ljudstvo od praznovanja zapovedanih praznikov.

Mirno se trpi tudi težko delo ob nedeljah in zapovedanih praznikih. Zakaj se potem še čudimo, ko nas udarja pravična božja roka?

Plesne zabave in maškerade prirejajo v svetem postnem času in to razna društva, celo mladinska, ki trdijo, da v ničemer ne zadevajo ob vero, pa, glejte, s svojimi deli rušijo božje in cerkvene postave.

Brezbožni naturalizem se širi med nami tudi z slabo vzgojo mladine in z surovim naukom, da je država nekaj božanskega in da more in sme vse brez ozira na božje zapovedi, kar pa ni res, ker vsaka prava državna oblast je dolžna pospeševati splošno blaginjo in ščititi vedno pravice, ki jih imajo posamezniki, družine in narodi.

V življenju družbe nastopa brezbožni naturalizem pod geslom unifikacije, to je poenotenja vsega in sicer z namenom, da se med drugim, izstrga iz ljudstva vsaka razlika v veri in posebno, da se umakne iz ljudstva naša katoliška vera.

Brezbožni naturalizem se javlja tudi z geslom o medsebojni strpnosti in to na osnovi in trditvi, da imajo vse vere enako vrednost, kar mora vsak trezen človek in ne samo katoličan in kristjan odločno obsojati. Pri tem pa pozabljajo na božjo zapoved: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!«, zapoved, ki edina podstavlja medsebojno strpnost na prave temelje.

Glejte, predragi v Kristusu, tu smo vam pokazali samo nekatere načela, oblike in pojave, v katerih se med nami danes posebno javlja brezboštvo. Ta načela, te oblike in te pojave, kakor sploh ves brezbožni naturalizem, najodločnejše obsojamo; ker prezira in odklanja ne samo našo sveto katoliško vero, marveč sploh vsako vero v Boga. Brezbožni naturalizem obsojamo tudi zato, ker je njegov namen odvrniti nas od cilja, za katerega nas je Bog ustvaril in določil. Obsojamo ga zato, ker odpira pot, ki pelje naravnost v brezverstvo, s tem pa ustvarja v današnjih razmerah vse pogoje, da se med nami razširi brezbožni boljševizem.

Gotovo je, da z naturalistično vzgojo mladine, posebno še, če jo goji država, ta sama sebi ruši temelje in sama sebi koplje grob. Popolnoma prepričani trdimo: Otroci in mladina, ki se odgajajo v katerikoli obliki naturalizma, se odgajajo danes za brezbožni boljševizem in bodo postali prej ali slej njegovi najgorečnejši boritelji. In spričo te strašne posledice take vzgoje, ne moremo drugače, kot da dvignemo glas najodločnejšega protesta proti temu, da se krati katoliški Cerkvi, najboljši vzgojiteljici mladine in najskrbnejši čuvarici vsakega reda v državi in človeški družbi, od Boga ji podeljena pravica, da more vsestransko neovirano vzgajati katoliško mladino v moči svojih odrešilnih načel. Naravnost strašno je, kako se na eni strani onemogočuje vsestransko vzgajanje mladine v duhu njene vere, med tem, ko se na drugi strani na vsej črti, ne samo dopušča, marveč naravnost pritiska in sili na to, da se vzgaja naša mladina brezversko v smislu brezbožnega naturalizma in vseh njegovih usodnih in pogubnih zmot.

Nikdar ne smemo pozabiti, predragi v Kristusu, da pripada mladina in njena vzgoja po božjem zakonu, ki ga nobena oblast na zemlji ne more spremeniti, v prvi vrsti in najprej Cerkvi kot namestnici božji na zemlji in njihovim staršem. Starši imajo torej sveto dolžnost, ki bodo nekoč morali zanjo dajati Bogu strog odgovor, da skrbe za krščansko vzgojo svojih otrok in da odklanjajo od njih vsak vpliv v katerikoli brezverski obliki. Katoliški starši ne smejo pustiti svojim otrokom, da se udeležujejo zabav in nastopov, ki bi

jih ovirali vršiti krščanske dolžnosti ob Bogu posvečenih dneh in pri katerih se načela krščanske kreposti ne spoštujejo. Globoko smo prepričani, da more domovini in državi odrešilno pomagati samo vzgoja, ki temelji v Bogu. To velja za vse čase in za vse države in posebno velja to danes, ko brezbožni boljševizem ruši celo temelje reda v človeški družbi. Večna resnica je, kar govori Sveti Duh: »Blagor ljudstvu, ki mu je Bog gospodar.«

II.

V tesni zvezi z odpadom od Boga, ki ga pripravlja brezbožna naturalistična vzgoja in ga brezobzirno izvaja boljševizem, je pojav neizrekljive bede v vrstah današnje družbe. Beda je bila sicer vedno v človeški družbi, ker je posledica prvega odpada od Boga, ko je odpadel od Boga naš prvi oče Adam; toda dejanska vera v Boga, v najboljšega skupnega Očeta jo zelo zmanjšuje. Saj vidimo v luči krščanstva, kako se Sin božji, Jezus Kristus, istoveti z revnim in nesrečnim človekom, ko svečano razglaša: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 40). In ponovno je s posebnim ozirom na otroke izjavljal, da bo skrb, ki jo zaradi njega posvečamo otrokom smatral kot skrb posvečeno njemu samemu: »Kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme.« (Mt 18, 6.)

Od velike božje zapovedi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe«, pa do našega Odrešenika Jezusa, ki je dal svoje življenje, da bi nas zveličal in osrečil; od prelepe molitve, ki nas jo je naučil Odrešenik, da vsak izmed nas gleda v Bogu svojega Očeta in v bližnjem svojega brata, pa do onih neštevilnih heroičnih zgledov ljubezni do bližnjega, nas neprestano opozarja katoliška Cerkev, da nam je drugi Kristus vsak naš bližnji, ki je v veliki bedi, vsak otrok, ki si ne more še sam pomagati, in vsak delavec, ki ne more najti dela. »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta! Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; nag sem bil in ste me oblekli; bolan sem bil in ste me obiskali; v ječi sem bil in ste prišli k meni.« (Mt 25, 34—36.) S temi besedami bo ocenil in razdelil naš Odrešenik na sodni dan človeško družbo ob vstopu v večnost. Kdor ga je iskal in skrbel zanj v svojem bližnjem, ta bo vstopil v kraljestvo njegovega Očeta. Kdor tega ni storil, ta bo izključen iz tega kraljestva in obsojen na večno pogubljenje.

Nič čudnega ni, da v katoliški Cerkvi ni niti enega svetnika ali svetnice, sploh ni v njej nikogar, ki je v resnici kreposten vernik, pa bi se ne odlikoval v dejanski ljubezni do bližnjega. Sv. Frančišek Asiški je še kot bogat poveljnik slovesno obljubil Bogu, da ne bo nikdar odbil reveža, ki ga bo prosil za pomoč. Sv. Terezija je

vroče želela, da bi umrla kot mučenica za Kristusa; pa ker ji to ni bilo mogoče, se je popolnoma posvetila dejanski ljubezni do bližnjega. V bližnjem je gledala in iskala Kristusa. Sv. Alojzij je umrl na kugi v ljubezni do okuženih bolnikov, v katerih je iskal Kristusa. Sv. Vincencij Pavelski je ustanovil sestre usmiljenke, da se z njimi še po svoji smrti žrtvuje za Kristusa v revnih in v otrokih.

Podobnih zgledov je v naši katoliški Cerkvi brez števila in to v vseh časih. Mogoče se dejanska ljubezen tu ali tam manj opaža, toda kakor žarki iz solnca, tako sije iz Cerkve neprestano vera, da je naš Bližnji, zlasti, ko je v nesreči, drugi Kristus. Kako dober je Bog, ki nam daje priliko, da moremo vsi delati isto, kar sta delali Marija in Marta, ko sta sprejemali Kristusa v svoji hiši v Betaniji; kar sta storila Nikodem in Jožef iz Arimateje, ki sta pokopala Kristusa. Saj se Kristus sam istoveti z bednimi, z nesrečnimi, z reveži in otroci.

Mnogo ljudi živi danes kakor bi ne bilo vere v Kristusa. Mnogi ne vidijo in ne iščejo v bližnjem Kristusa, povsod iščejo le sebe. In to je eden največjih vzrokov, da je na svetu danes toliko bede in revščine.

Mi pa, predragi, smo polni vere v Kristusa. Verujemo njegovim besedam. Svet in resničen nam je njegov nauk, da bo sprejel vse karkoli bomo storili njegovemu najmanjšemu bratu, kakor če bi njemu samemu storili. (Mt 25, 40.) Zato vidimo, kako so veliki papeži, med njimi posebno papež Leon XIII, v svojih okrožnicah o delavskem vprašanju in naš sedanji sveti Oče Pij XI v okrožnici o priliki štiridesetletnice Leonove okrožnice in sedaj 2. oktobra zopet v posebni okrožnici, dajali nauke, navodila in pozivljali na pomoč revnim. Koliko sta storila papež Benedikt XV med svetovno vojno in sedanji za časa lakote v Rusiji in povodnji na Kitajskem. Po njihovem zgledu pozivamo vas vse, predragi v Kristusu, da tudi vi z vso skrbjo in vnemo izvršujete zapoved ljubezni, ki jo je učil Kristus Gospod z vsem svojim življenjem in jo je razglasil kot svojo prvo in največjo zapoved in kot višek ter vsebino vseh ostalih zapovedi.

Posledica velike današnje stiske in gospodarske krize je, da je veliko dobrih in poštenih ljudi brez posla; saj iščejo zaslužka in bi radi delali, toda dela ne morejo najti in ne morejo zaslužiti sebi in svojim družinam kruha. Otroci prosijo očeta in mater za kruh in lačni so, toda starši jim ga ne morejo dati, ne morejo jim napraviti zimske obleke, ne morejo jim ogreti mrzlih sob. Od vseh strani sveta prihajajo vesti o tej strašni bedi. Tudi pri nas je povsod. Po vaseh je, kjer se preživljajo z vinogradništvom, s poljedelstvom in gozdno industrijo. Posebno je beda v krajih, kjer so rudniki in tovarne. In ta beda je vedno večja, pa ne samo zato, ker ljudje ne morejo dobiti

zaslužka, marveč tudi zato, ker imamo leto za letom slabo letino in to zlasti v obmorskih krajih. Da, tudi pri nas je veliko družinskih članov med delavci, med poljedelci, med uradniki in ki jih kot strašna mora tlači skrb za vsakdanji kruh, za najpotrebnejšo obleko, za negovanje bolnikov.

Predragi v Kristusu! Prišel je čas, da pokažete, da ste zares Kristusovi učenci, ki v nesrečnem človeku gledate Kristusa in da ste pripravljeni z njim vse deliti, karkoli imate. Odprite svoja srca za reveže! Odprite jim svoje roke in pomagajte jim! Pomagajte revnim družinam, ko vidite, da so v bedi in revščini! Ne čakajte, da pridejo oni k vam in vas prosijo pomoči, marveč ravnajte se po zgledu našega Odrešenika, ki je sam od sebe rekel: »Ljudstvo se mi smili« (Mr 8, 2), ko je opazil okoli sebe lačne množice in takoj jim je preskrbel pomoči. Delajte tudi vi tako! Bodite usmiljeni in dajte kar le morete; pa četudi bi bilo treba prodati to ali ono stvar, ki je ne rabimo, samo, da pomagamo revnim in bednim. In vse to delajte zaradi Jezusa in vedno tako, kakor da bi dajali le njemu in ne iščite za to od sveta nikake zahvale niti priznanja za svoja dobra dela! Vedno delajte tako, da vaša levica ne bo vedela, kaj dela desnica. Dosti je, da ve in vidi vaš Oče, ki je v nebesih. Bodite prepričani, da boste imeli od tega samo blagoslov božji. »Kdor se usmili reveža, posoja Bogu na obresti in povrnil mu bo vse« (Preg 19, 17) in isti Sveti Duh opozarja na drugem mestu: »Kdor zamaši svoja ušesa, ko ga kliče revež, bo tudi sam vpil, pa ne bo uslišan«. (Preg 21, 13.)

Ko gledamo na svetu toliko bede, vas pozivamo, predragi v Kristusu, da se iz ljubezni do bližnjega odpovete vsaki hrupni zabavi, zlasti še zabavi s plesom. Take zabave se v takih težkih časih nikakor ne spodobijo vernikom, ki v revežih gledajo Kristusa. Ali je sploh mogoče, da bi se kristjan mirno udeleževal zabav, ko morda v podzemlju ali v podstrešju iste hiše, kjer se zabava vrši, revna delavska družina trpi lakoto in trepeti od mraza. Le proč, predragi, od vseh takih zabav! Darujte revežem vse te, večkrat ogromne svote, ki bi jih naj tamkaj potrošili.

K tej dejanski ljubezni pozivam tudi vas, bogati starši, posebno tudi vas žene in dekleta, v kolikor ste bili dosedaj navajeni leto za letom, da ste si napravljali dragocene modne obleke za zimo. Zaradi Kristusa opustite to! Odrecite se sploh vsakemu luksusu in kar boste s tem prihranili, darujte Bogu za reveže!

Toda, ker ni mogoča uspešna pomoč za ves delavski, poljedelski in uradniški stan, niti ni mogoče uspešno organizirano karitativno delo brez temeljitega strokovnega znanja, zato se obračamo na vso našo inteligenco, ki veruje v Kristusa Jezusa in ki sprejema njegov nauk; zlasti se obračamo na naše mlade akademike, božo-

slovce in svetne, da se, kolikor jim le dopušča njihov strokovni študij, z vso ljubeznijo posvete resnemu študiju družabnih vprašanj in to v luči krščanskih načel, zlasti delavskega in poljedelskega vprašanja, ker brez temeljito izobraženih strokovnjakov ni mogoče pričakovati rešitve takih vprašanj na polju današnje družabne krize. Zato je tak študij prelep prispevek v smislu božje zapovedi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.«

Tako smo videli, predragi v Kristusu, da drvi današnja družba, ki živi brez Boga, naravnost v pogubo. Edina rešitev zanjo je Kristus in njegova postava. Zato smo vas pozvali, da odločno zavržete vsako obliko današnjih brezverskih struj in da z izvrševanjem največje božje zapovedi priključite nase in na ves človeški rod obilnost božjega blagoslova. Vroče prosimo Boga, da bi se z veseljem in povesod odzvali našim očetovskim besedam. In zato vam, predragi v Kristusu, iz vsega srca podelimo nadpastirski blagoslov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

V Zagrebu, dne 15. oktobra 1931.

Dr. Ante Bauer,
nadškof zagrebški.

Dr. Ivan Šarić,
nadškof sarajevski.

Dr. Andrej Karlin,
knezoškof lavatinski.

fra. Josip Garić,
škof banjalučki.

Dr. Anton Akšamović,
škof djakovski.

Dr. Kvirin Klemen Bonefačić,
škof splitski.

Dr. Ivan Franc Gnidovec,
škof skopljanski.

Mihael Pušić,
škof hvarski.

Dr. Gregorij Rožman,
knezoškof ljubljanski.

Dr. Ferdo Rožić,
apost. vojni vikar.

Dr. Nikola Dobrečić,
nadškof barski.

o. Ivan Rafael Rodić,
nadškof beograjski.

fra. Alojzij Mišić,
škof mostarski.

Dr. Dionizij Njaradi,
škof križevski.

Dr. Jeronim Mileta,
škof šibeniški.

Dr. Josip Srebrnič,
škof krški.

Lajčo Budanović,
škof, apost. adm. bački.

Dr. Josip Carević,
škof dubrovniški.

Dr. Ivan Starčević,
kapit. vikar senjsko-modruški.

Ante Milošević,
generalni vikar in delegat kotorski.

Navodila

za prevzvišene krajevne Ordinarije o skrutiniju nad gojenci pred posvetitvijo.

Sv. Kongregacija za zakramente, ki ima na podlagi kanona 249. razsojevati o ničnosti svetega mašniškega posvečenja in ž njim združenih obveznosti, je radi namnoženih osporovanj veljavnosti sv. mašniškega posvečenja izdala dne 27. decembra 1930 posebna »Navodila« za škofe, objavljena v 4. številki »Acta Apostolicae Sedis« 1931, str. 120 do 128: Kako je postopati, da se že v kali preprečijo morebitni kasnejši izgovori ordinandov, češ, nisem se zavedal težkih obveznosti mašništva, ali nisem se popolnoma prostovoljno odločil za sv. redove.

Koliko važnosti polaga ista sv. Kongregacija na ta »Navodila«, je razvidno iz njene odredbe, da se morajo »Navodila« vsako leto ob začetku šolskega leta v Semeniških gojencem prečitati. Ker se v »Navodilih« vabijo tudi dušni pastirji, da sodelujejo s svojim prevzv. Ordinarijem pri izbiri mladeničev za duhovniški poklic pa tudi pri presojevanju potrebnih nravnih lastnosti ordinandov, se »Navodila« na tem mestu razglašajo mnogočastiti lavantinski duhovščini, deloma v prevodu, deloma v izvirniku, z naročilom, da jih gg. dušni pastirji proučijo in v danih slučajih po njih postopajo.

§ 1. O dolžnosti prevzv. Ordinarijev pred posvetitvijo vestno preiskati nravnost duhovniških kandidatov.

1. Gotovo ni nikomur neznano, kako silno oškodujejo Cerkev in zveličanje duš oni, ki se brez božjega klica drznejo vrniti se v duhovniško službo, pred katero se tresejo celo angelska ramena. Da se torej obvarujejo verniki in Cerkev še večjega in hujšega zla, morajo oni, ki jih je postavil Sv. Duh, da vodijo Cerkev, kar najvestneje za to skrbeti, da dostop v tako vzvišeno službo ni odprt onim, ki jim radi pomanjkanja duhovniškega poklica veljajo besede Kristusa Gospoda: »Resnično, resnično povem Vam, kdor ne pride v ovčji hlev skozi vrata ampak preleze drugod, ta je tat in ropar« (Jan X, 1).

Sv. Kongregacija za disciplino Zakramentov, ki ima na podlagi kanona 249. § 3. razsojevati o ničnosti sv. posvetitve in ž njo zvezanih bremen, je dognala, da se pri obravnavi prav teh slučajev gre najčešče za pritožbe, vlozene zoper veljavnost posvetitve od duhovnikov, ki sicer ne morejo dokazati, da so bili s silo ali vsled strahu primorani sprejeti sv. redove, a se iz razprav v spisih vendar jasno spozna, da so bili ali prenašlo odbrani za sveto vojsko Kristusovo, oziroma da njih poklic ni bil zadostno razčiščen, ali pa, da niso prostovoljno in iz lastnega nagiba sprejeli sv. redov. Da se ta težek nedostatek čim temeljiteje odstrani, ne more ista Sv. Kongregacija dovolj poudariti, kako nujno je treba premisliti, kar priporoča sv. Pavel, ko piše Timoteju: »Rok na nikogar ne polagaj prenašlo in se ne udeležuj tujih grehov« (1. Tim V, 22). Prav isto navaja in obširnejše razlaga tudi Zakonik kanoničnega prava: »Škof naj ne podeli nikomur sv. redov, razen če je iz pozitivnih razlogov prepričan o njegovi kanonični sposobnosti, sicer sam najtežje greši ter se izpostavi še nevarnosti, da se udeleži tujih grehov« (Kan 973, § 3).

2. Predvsem se mora torej ozirati škof na določila sedanjega prava o semeniškem redu, pa tudi na vsa navodila, ki jih je v isti zadevi do najnovejše dobe razglasila Sv. kongregacija za semenišča in vseučilišča v ta namen, da se semeniški gojenci odlikujejo v onih svojstvih, ki se zahtevajo danes za pravilno, sveto in plodonosno vršenje duhovniške službe. Sem se morajo še prišteti predpisi kanoničnega prava, ki se razen na iregularitete ozirajo tudi na zadržke pri sprejemu sv. redov, kakor je določeno v kanonih 983 do 987, in na vse one pogoje, ki jih zahteva kan. 973 od osebe za sv. posvečenje.

3. Če se hoče vse to vestno izvršiti, se mora škof, oziroma Ordinarij pri raziskovanju nravnosti onih, ki se želijo uvrstiti v sveto vojsko, zavedati, da je

najbolje, ako se oni, ki niso pripravniki za duhovniško službo, oziroma, ki niso poklicani od Boga, od prvega začetka odklonijo, oziroma se ne pripustijo ne k tonzuri ne k nižjim redovom. Zakaj sv. redovi se smejo vsled predpisov svetih kánonov podeliti šele po dovršenih bogoslovnih naukih. Je pa večja sramota za gosta, če se ga vrže iz hiše, kakor če se ga sploh ne sprejme v hišo. Vsakdo namreč ve, kako težavno in neprijetno je odsloviti mladeniča, ki je že skoraj dovršil bogoslovne nauke, ne samo ker je prestar, in mu vsled tega ni zlahka odprta pot, da bi si izbral drugo življenjsko smer in študijsko stroko, ampak tudi radi človeških ozirov, zlasti do sorodnikov in prijateljev, ki so navajeni slične spremembe v življenju zvrčati na njegovo lastno krivdo ali vsaj na lahkomišelnost v značaju in se zato poizkusi vse, da gre takšen na svoji poti dalje, ker je že tako daleč dospel.

4. Nadalje morajo raziskovalci dobro poznati razloge, ki se, kakor je dognano iz obravnav pri tej Sv. Kongregaciji, navadno navajajo kadar gre za ničnost sv. ordinacije ali ž njo zvezanih obveznosti, češ da niso imeli resne volje sprejeti sv. posvečenja, vsaj podvreči se ne težkim obveznostim, združenim s sv. posvečenjem. Taki razlogi so ali lastni osporovalcem samim in o t r a n j i, na primer želja, streči v duhovništvu udobnejšemu življenju, kakor se navadno misli; častihlepje in dobičkaželjnost; beg pred ročnim delom — in to je danes najsplošnejši razlog: ne kopati, ne s stariši in brati polja obdelovati, ali izvrševati sličnega življenjskega poklica; želja po uživanju duhovniških predprav, kakor so predvsem oprostitev od vojaške službe in od pristojnosti svetnih sodišč; naposled nada, dvigniti se z duhovništvom na kako višjo stopnjo, ki je čislana tudi od sveta. Z u n a n j i razlog, ki se navaja in je za te slučaje naravnost klasičen, je velik strah, bodisi absoluten ali relativen, kot je spoštovanje do staršev in njih namestnikov ali bojazen pred izgubo njih naklonjenosti; obojna vrsta strahu je kar najpreglednejše obrazložena v kanoničnem pravo-znanstvu.

Iz teh razlogov torej, da bi se prevz. krajevni Ordinariji tem lažje ravnali po predpisih sv. kánonov, razgláša Sv. Kongregacija naslednja navodila, ki se ozirajo na način skrutinijev in določajo obenem vire, iz katerih se lahko zajema resnica. Toda namen Sv. Kongregacije ni, da bi se vsa posamezna raziskovanja v posameznih slučajih vršila brezpogojno, ker bodo nekatera izmed njih večkrat nepotrebna in neizvedljiva, ampak da se preišče le to, kar se da od pravnosti ordinandove dognati in raziskati, preden je mogoče, z mirno vestjo izvršiti ordinacijo.

5. Spisi, ki se bodo sestavljali ob teh raziskovanjih, naj se ohranijo v tajnem škofijskem arhivu.

§ 2. O skrutiniju pred podelitvijo prve tonzure in nižjih redov.

1. Appropinquante tempore, quo candidati erunt primam tonsuram et Ordines minores recepturi, scriptam ipsi exhibeant, duos saltem ante menses, moderatori Seminarii petitionem, sua manu exaratam et subscriptam, qua candide significant, se libera omnino voluntate atque spontanea, primam tonsuram et postea Ordines minores postulare.

2. Eiusmodi petitio, cui attestatio addenda erit de suscepto Baptismate et de recepto Confirmationis sacramento, ob eodem Seminarii moderatore, una cum sua personali informatione de oratoris idoneitate ad clericalem statum, Exc.mo Episcopo exhibebitur, qui nisi, attenta eiusdem moderatoris informatione habitisque forte prae oculis aliis notitiis sibi certo cognitis, dictam petitionem a limine reiiciendam esse existimaverit, normas de quibus infra observabit.

3. Quod si agatur de alumniis in regionalibus Seminariis vel in ecclesiasticis collegiis, tum italicis tum exteris, praesertim huius Almae Urbis, degentibus, horum moderator, nisi habitualiter peculiare mandatum inquirendi iuxta sequentes normas de eiusmodi petitionibus ab Episcopis alumnorum, attenta locorum distantia, habuerit, petitionem pariter ab ipsis alumniis sibi traditam, proprio eorum Episcopo, sua informatione munitam, mittendam curabit.

4. Ordinarius, in utroque casu, uti par est, ipsam petitionem ad eundem Seminarii moderatorem remittet, cum mandato inquirendi eius nomine et auctoritate de idoneitate et qualitatibus oratoris, pro tempore quo ipse in Seminario fuit.

Si forte desit Seminarii Moderator et alius eius vices gerat, aut Seminarii Moderatorem non eum esse, qui in casu utilem inquisitionem peragere valeat, censeat Ordinarius, hic mandatum inquirendi alii deferat.

5. Seminarii moderator, diligentissime notitiam de promovendis exquirere curabit ab alumnorum praefectis, praecipue si isti sacerdotali dignitate exornentur, tum etiam ab iis qui in Seminarium doctorum gerunt munus, ipsosque non salum seorsum audiet, sed etiam insimul convocatos, de singularibus nempe vocationis signis, uti sunt pietas, modestia, castitas, de propensione ad sacras functiones, de studiorum profectu, de bonis moribus, ad quod inservire poterunt interrogatoria, congrua congruis referendo, quae in appendice habentur, iuxta Mod. II et III.

Quia in Seminariis dioecesanis coetus adesse debet deputatorum pro disciplina tuenda an normam can. 1359, hi etiam, si de personis edocti sint, percontandi erunt in scrutiniis faciendis.

Quum Seminarii moderator Episcopo remittit notitias a se collectas illius mandato, suum pandat iudicium seu opinionem suam manifestet exinde habitam de candidati moribus et ingenio. Huiusmodi iudicium non parvi ponderis profecto erit: siquidem praesumitur, moderatorem, prae ceteris, de alumniis rectum iudicium forte laturum.

6. Ad rem autem intimius in singulis casibus perscrutandam, Episcopus, alumnorum, eorumque familiae parrocho praeterea mandabit sedulo exquirere non modo de vocationis signis promovendorum, deque eorumdem virtutibus, seu pietate, sed etiam de anteacta ipsorum vitae ratione et de praesenti; ac maxime percontabitur quomodo sese gesserint feriarum tempore, an videlicet quandam animi levitatem ostenderint, vel profanis rebus indulserint; et quae-nam sit publica ipsorum fama (Mod. II). Insuper num candidatorum parentes bona gaudeant existimatione, et quae sint rei familiaris rationes; num lucri seu quaestus causa, eos reluctantes importunis suasionibus, precibus vel minis, vel alio modo impellant ad sacerdotium ineundum, pertimescentes scilicet aliquod familiae obventurum damnum, sacra Ordinatione posthabita. Quod si haec incitamenta aut inconvenientia sint manifesta, vel prudens de iisdem adsit dubium, Ordinarius omnibus viribus ut ab incepto desistant ipsis suaviter suadebit, vel, si casus ferat, fortiter eosdem moneat parentes de poena excommunicationis ipso facto incurrenda, ab Ecclesia contra quocumque modo cogentes ad suscipiendos sacros Ordines statuta (can. 2352).

7. Quod si parochus consanguinitate vel affinitate sit cum promovendo coniunctus, Episcopus ab alio parrocho aut sacerdote in loco commorante notitias sumere curabit; idque praecipue quum aliquis sacros Ordines, antequam canonicae perficiantur publicationes, vel iisdem legitime dispensatis vi can. 998, erit suscepturus. Non parum etiam proderit ad praecavenda mala, quae ex sacrae Ordinationis oneribus temere susceptis oriri solent, inquirere, num aliquod abnorme ex parentibus in candidatum manavise coniici aut suspicari fas sit, ac praecipue num corporis habitus ad libidinem sit proclivis, quod atavis-

num sapiat (Mod. II). Hanc inquisitionem quisquis Episcopus peragere curet pro suis subditis.

8. Praeterea Episcopus a Seminarii moderatore et ab huius gerente vices, seorsim auditis, quid de candidatis sincera fide sentiant, si fieri potest, expetat: quod quidem erit peragendum post iam acceptas notitias de ipsius mandato ab eodem moderatore collectas.

Aliae etiam personae sive ecclesiasticae sive saeculares probitate insignes, quae peculiare notitias de promovendis praebere possint, iuxta Mod. III interrogandae erunt, si eas interrogare, ex rerum et personarum circumstantiis, opportunum ducat Ordinarius, praecipue quum aliquid supersit dubii de moribus et canonica promovendi idoneitate.

9. Nec satis; nam penitius candidatorum animus singulatim erit explorandus ab Episcopo proprio vel, eo impedito, a Vicario generali, vel ex mandato, a Seminarii moderatore, seu etiam ab iis qui totius Seminarii disciplinae tutandae deputantur. Quod si agatur de alumnis degentibus in Seminariis extra dioecesim, mandatum ad hoc fieri poterit Episcopo loci commorationis vel ecclesiasticae personae dignitate fulgenti, vel ipsi Seminarii moderatori. Oportet enim, ne decipiat assensio vel fallat affectio, ut ordinandorum voluntatem Episcopus experiatur per se vel per alias memoratas personas, planeque noscat, num promovendi alienis potius suasionibus, obtestationibus, pollicitationibus pressi, seu etiam minis compulsi ac perterriti, sacram Ordinationem expetant; num etiam cognitum eis prorsus exstet, quatenus erunt onera ab eis suscipienda, ac praecipue quid caelibatus lex importet, et an parati sint hanc integre constanterque servare, divinae gratiae ope, atque opportunis rationibus pericula vitantes, adeo ut eorum conversatio, prout in Pontificali Romano legitur, probata et Deo placita exsistat, et digna ecclesiastici honoris augmento. Unde expediens erit ut idem Episcopus verba, quae in Pontificali Romano referentur, candidatis perlegat, atque accuratius explicet, scilicet quod promovendi iterum atque iterum considerare debeant attente, quale onus appetant; quod ante sacram Ordinationem, cum sint liberi, liceat eis pro arbitrio ad saecularia vota transire; sacris autem susceptis Ordinibus, amplius per se non possint a proposito resilire, sed Deo famulari perpetuo et castitatem servare ipsos oporteat; ideoque, dum tempus est, adhortetur promovendos ut sedulo et coram Deo cogitent, quo certior idem Episcopus fiat, num in eiusmodi proposito perseverare ex animo intendant, atque ad eadem promissa implenda sint parati. Itaque verbis humanissimis ac more paterno eis suadebit, ut suum candide sibi animum pandant fidentissime, ipsis spondens suam, si opus fuerit, se praebiturum libenter operam, ut debita libertate fruantur; adeo ut, vero deficiente proposito, in re tam gravi, aliud comparare sibi munus possint, magis sui ingenii proclivitati accommodatum.

§ 3. O skrutiniju pred podelitvijo višjih redov.

1. Quando ex peractis perscrutationibus prudenter inferri possit, postulatorem ad studia theologica admitti posse, et primam tonsuram et deinde minores Ordines ei conferri, de inquisitionum actis in Curiae archivio asservatis iterum ratio habenda erit, quum alumnus postulabit ut ad subdiaconatum promoveatur. Ast Episcopus, seu loci Ordinarius non solum attendere debet quae iam acta sunt, sed, antequam subdiaconatus conferatur, candidati mores iterum perscrutetur oportet, servata methodo iam explicata. Verum supervacaneum est adnotare, haud necesse esse denuo inquirere de iis, quae ad alumni originem, eiusque parentum indolem et ingenium atque anteactos alumni mores spectant, nisi iusta exorta sit suspicio notitias ante habitas veritati nos fuisse consentaneas. Interest vero semper inquirere de alumni moribus eiusque moralibus qualitativibus, quomodo nempe istae se exhibuerint ex vita in Seminario acta, atque ex

profectu in studiis. Quibus peractis inquisitionibus, si nulla adsit canonica ratio, quae alumnum a subdiaconatu arcendum fore suadeat, hic scribere debet sua manu declarationem, iuramento ab ipso firmandam, in Appendice relatum (Mod. I), qua scil. ipse fatetur se omnimoda libertate ad sacrum Ordinem accedere, riteque perspecta habere omnia onera eidem adnexa. Quae quidem declaratio erit similiter a candidatis exaranda antequam ad reliquos sacros Ordines promoveantur, diaconatum nempe et presbyteratum.

2. Quum res est de diaconatu, ut plurimum sufficit prae oculis habere iam peractas inquisitiones, nisi interim novae perpendendae sint circumstantiae, quae dubitare cogant de sincero proposito candidati, aut de eius morali idoneitate servandi onera, obligationesque exsequendi sacris Ordinibus susceptas.

Eiusmodi forte exortum dubium depellendum erit, iis adhibitis inquisitionibus, iuxta normas traditas, pro casus qualitate, opportunis aut necessariis. Si vero res eo deducatur, ut clare pateat subdiaconum ad diaconatum promovendum, vel sacram vocationem reapse nunquam habuisse, aut eandem corruptis moribus amisisse, tunc res erit intimius perscrutanda, prouti modo dicemus de subdiacono ad diaconatum promovendo, et de presbyteratu conferendo.

3. Quoties Episcopus, antequam quis ad diaconatum aut ad sacerdotium initietur, pro certo habeat ex promovendi confessionibus aut ex aliis certis indiciis et probationibus susceptis, ipsum sacra revera vocatione esse destitutum, S. Sedem adire non omittat, candine et plane referens rerum statum, seu argumenta, quibus vehemens fovetur dubium de subdiaconi aut diaconi idoneitate ad onera maiora digne et fideliter perferenda. Res quidem agitur tanti momenti, ut Ordinariorum conscientia graviter onerata maneat de hac obligatione, ut periculum amoveatur manus imponendi diacono vel presbytero, qui gravissimo sacrorum Ordinum oneri sustinendo, impar sit.

4. Ne autem ad hoc extremum res perducatur, in animo Episcoporum et locorum Ordinariorum alte sit repositum, magnopere interesse, ab ipso limine sacrae Ordinationis eos esse depellendos, qui sunt indigni et non vocati. Hi enim sanctuarium cum ingressi sint, ut humanae cupidati aut alterius voluntati obsequantur, ut plurimum, non se praebent uti a Deo non vocatos, sed suam minus dignam agendi rationem omnimode obtegere seu simulare solent. Sunt alii, qui bona fide minores et sacros Ordines susceperunt, sed antequam presbyteratum consequantur, experiuntur se impares esse oneribus sacrae Ordinationis sustinendas, aut se vitiis vel moribus saecularibus implicarunt: in his, nimirum, facilius et apertius sanctae vocationis patebit defectus, iidemque ipsi, ut suae miserrimae conditioni consulatur, ultro efflagitabunt.

5. Maxime proinde interest praescriptas normas adamussim et diligentissime servari, antequam Episcopi candidatos ad clericalem militiam admittant, seu ad hunc finem dimissorias litteras pro suis subditis in aliena dioecesi degentibus Episcopo loci tradant. Exinde consequetur ut sacro Ordini adscripti digni dispensatores mysteriorum Dei evadant, atque magnopere tueantur provehantque in terris regnum Dei quod tum catholicae tum civili reipublicae feliciter benevertet.

In plenariis Comitibus die 19 Decembris 1930 in Civitate Vaticana habitis, E.mi ac Rev.mi Patres Cardinales instructionem hanc diligenti perpensam examine, concordi suffragio adprobarunt; eamque Ss.mus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. XI, in audientia diei 26 dicti mensis et anni, audita relatione infrascripti Secretarii Sacrae Congregationis, ratam habere et confirmare dignatus est, mandans praeterea ut eadem instructio omnibus Rev.mis locorum Ordinariis notificetur, ab ipsis adamussim observanda; praecipiens etiam ut in Seminariis quolibet anno, studiorum curriculo ineunte, alumnis perlegatur, de-

que hisce praescriptionibus fideliter adimpletis in ordinaria de statu dioecesis relatione S. Sedem edocere non omittant; contrariis quibuscumque non obstantibus.

Placeat Rev.mis locorum Ordinariis de huius Instructionis receptione huic Sacrae Congregationi referre.

Datum Romae ex aedibus Sacrae Congregationis de Disciplina Sacramentorum, die 27 Decembris 1930.

✠ M. Card. Lega, Praefectus.

L. ✠ S.

D. Jorio, Secretarius.

APPENDIX

Mod. I

Declaratio propria manu subscribenda a candidatis in singulis sacris Ordinibus suscipendis, iuramento coram Ordinario praestito.

»Ego subsignatus N. N., cum petitionem Episcopo exhibuerim pro recipiendo subdiaconatus (seu diaconatus vel presbyteratus), Ordine, sacra instante Ordinatione, ac diligenter re perpensa coram Deo, iuramento interposito, testificor in primis, nulla me coactione seu vi, nec ullo impelli timore in recipiendo eodem sacro Ordine, sed ipsum sponte exoptare, ac plena liberaque voluntate eundem velle, cum experiar ac sentiam a Deo me esse revera vocatum.

»Fateor mihi plene esse cognita cuncta onera caeteraque ex eodem sacro Ordine dimanantia, quae sponte suscipere volo ac propono, eaque toto meae vitae curriculo, Deo opitulante, diligentissime servare constituo.

»Praecipue quae caelibatus lex importet clare me percipere ostendo, eamque libenter explere atque integre servare usque ad extremum, Deo adiutore, firmiter statuo.

»Denique sincera fide spondeo iugiter me fore, ad normam ss. Canonum, obtemperaturum obsequentissime iis omnibus, quae mei praecipient Praepositi, et Ecclesiae disciplina exigit, paratum virtutum exempla praebere sive opere sive sermone, adeo ut de tanti officii susceptione remunerari a Deo merear.

»Sic spondeo, sic voveo, sic iuro, sic me Deus adiuvet et haec Sancta Dei Evangelia, quae manibus meis tango.

(Loco) ... die ... mensis ... anni ...

Mod. II

Inquisitio ope Parochorum peragenda

Parochus in sua scripta relatione super his mentem suam aperiet:

1. Num clericus in explendis pietatis operibus, videlicet in piis peragendis commentationibus, in audienda Missa, in visitatione Ss.mi Sacramenti atque in mariali rosario recitando sedulus et devotus exstet.

2. Num ad sacram Confessionem et ad sacram Synaxim crebro ac devote accedat.

3. Num diligenter ac pie in sacris functionibus suum ministerium expleat.

4. Num christianae doctrinae tradendae, quatenus huic extra Seminarium addictus fuerit,¹ suam operam navet.

5. Num studium curamque prodat divinum provehendi cultum, animarum curandi bonum, atque ad sacra exercenda ministeria propensionem patefaciat.

6. Quibus speciatim intendat studiis, et qua sedulitate.

7. Num profanis perlegendis libris diariisque, odium contra fidem, vel bonos mores, foventibus, sit deditus.

8. Num autumnalibus feriis, extra Seminarium clericali veste usus sit atque utatur.

9. Num praedictis feriis cum aliquibus utriusque sexus personis non bonae famae, aut etiam bonae famae sed cum scandalo et admiratione fidelium, si agatur de personis alterius sexus, familiaritatem foverit, vel loca frequentaverit haud suspicione carentia.

10. Num in loquendo probum ac integrum sese ostenderit.

11. Num occasione praebuerit ut censoria nota afficeretur circa mores, vel Ecclesiae doctrinam et praecepta.

12. Quomodo se gerat cum pueris, puellis aliisque diversi sexus personis.

13. Num se proclivem exhibeat ad vitae commoda, ad copiosum hauriendum vinum, ad liquores sumendos, atque ad profana oblectamenta capienda.

14. Num caritatem ostendat, demissionemque atque obsequium iis qui praesunt, praebat.

15. Quae sit publica de ipsius vocatione opinio.

¹ Priusquam vero candidatus ad ulterios sacros Ordines promoveatur, si nondum praefato muneri addictus fuerit, addici debet.

16. Num inter parentes alicuius infirmitatis indicia, ac praecipue mentis morumque pravorum, adsint, quae atavismum suspicari sinant.
17. Num parentes, vel alter e familia ipsum impellant ad sacerdotium ineundum.

Mod. III

Interrogatorium aliis personis probis proponendum

Quo autem facilius personae probae interrogationibus responsa praebeant, haec ab ipsis erunt exquirenda:

1. An clericus sive in ecclesia, sive in consuetudine cum aliis habenda, pie, graviter, prudenterque se gesserit ac gerat.
2. An aliquod de sua vocatione ad sacros Ordines foveri possit dubium, et qua ratione.
3. An parentes vel alter e familia ad eosdem suscipiendos sacros Ordines ipsum impellant.
4. An familiariter utatur cum iis, qui in suspicionem veniant de fidei carentia, vel de malis moribus.
5. Quae sit publica et praecipue praestantiorum hominum existimatio de agendi ratione, tum morali tum religiosa, eiusdem clerici, et de eius vocatione ad sacerdotium ineundum.

75.

Sacrae Congregationis de Sacramentis

INSTRUCTIO

ad excellentissimos Episcopos, quoad dispensationes super impedimento consanguinitatis in primo collateralis gradu mixto cum secundo impetrandas.¹

Sat frequentes ad hanc Sacram Congregationem de Sacramentis perveniunt pluribus ex dioecesibus supplices libelli, ad impetrandas matrimoniales dispensationes super impedimento consanguinitatis in primo gradu lineae collateralis, mixto cum secundo.

Haud semel eadem Sacra Congregatio, arrepta occasione, de hac tam lamentabili re Rev. mos Ordinarios singillatim commonefacere non praetermisit: at, spectata eiusdem rei frequentia, quae magis in dies de loco in locum, contagii instar, diffundi conspicitur, opportunum ducit nonnullas statuere normas, quibus Ex.mi Praesules innixi, pro sua pastoralis sollicitudine, idoneis utantur modis, ad cohibenda efficaciter atque refraenanda eiusmodi suorum subditorum postulata, quae leviter nimis saepe exhibentur.

Ad eiusmodi coercendam frequentiam, optimam queunt eamque utilissimam conferre opem R.mi Parochi, rite ac tempestive christifideles sibi subditos edocendo, praesertim in explananda catechesi et in concionibus habendis, Ecclesiam nempe matrimonialia statuisse impedimenta, ut familiarum rectae constitutioni et ordinationi, sobolisque procreationi et institutioni aptius foret consultum. Quapropter eosdem fideles avertere conentur a dispensationibus matrimonialibus nimis facile postulandis, praecipue si impedimenta maioris gradus respiciant, nisi vere graves urgentesque causae id suadeant; hisque exstantibus valde prudens erit si ecclesiasticae auctoritati, per parentes praesertim aut per parochum, prius ipsae patefiant quam matrimoniales intercedant promissiones, atque in vulgus diffundantur.

Hac eadem super re Sedes Apostolica non destitit, prouti temporum necessitas postulabat, canonicas praescriptiones iam editas, et in primis Concilii Tridentini statuta, ad observantiam revocare, uti contigit saeculo elapso per Chirographum f. r. Gregorii XVI Summi Pontificis, diei 22 Novembris 1836, cuius praescripta, quoad impedimentum de quo agitur, adhuc in suo robore permanere procul dubio dicenda sunt, sive quia Codex iuris canonici eadem nullatenus immutavit, sive quia haec Sacra Congregatio integre atque assidue huiusmodi servavit praxim, sibi ab Apostolica Dataria transmissam.

¹ Acta Ap. Sedis, Ann. XXIII (1931), Num. 11, pagg. 413 sq.

Quamobrem Ex.mos Praesules in Domino monemus, ne faciles se praebeant in excipiendis et commendandis precibus nupturientium, qui tales dispensationes impetrare intendunt. In primis enim animadvertenda et cavenda sunt pericula diversaque incommoda, quibus obnoxii reperiuntur oratores tam arcto necessitudinis vinculo detenti, atque saepe notabili inter se aetate dissimiles. Equidem hisce in casibus coniugalis conversatio perraro pacifica atque constanter stabilis perseverat: unde consequitur, familiae compaginem haud firmam permanere, graviaque damna etiam physica in filios ac nepotes redundare, in quos, praeter cetera, uti tradunt viri sapientes atque ipsi egregii physiologicae artis vere periti, hereditaria parentum vitia dimanant tum physica tum moralia, ac ut plurimum etiam in filiis ingravescentia.

Meminisse praeterea iuvabit, nimiam adhibere indulgentiam in talibus dispensationibus concedendis — uti iam probe cavit praefatus S. P. Gregorii XVI Chirographus — idem esse ac occasionem praebere, imo fovere, qua debita minuatur observantia et morum castimonia, quae intercedant oportet cum personis tam arcto sanguinis vinculo adstrictis, in familiari conversatione vitaeque intima consuetudine. Nullus igitur est qui non perspiciat quantum intersit ne impedimentorum matrimonialium disciplina, quae coniugii dignitatem ac sanctitatem tuetur, crebris eiusmodi dispensationibus labefactetur, cum potius tectam sarctamque servare plurimum oporteat ad probos tuendos mores, ad pacem familiarum fovendam, atque ad bonum rei publicae quoque civilis provehendum.

Eas proinde solummodo iustas et congruenter graves habeant causas Ex.mi Praesules in memoratis dispensationibus efflagitandis, quae ob canonicas praescriptiones, aut ob diuturnum usum iugiter a S. Sede servatum, uti legitima aestimantur, prout sunt v. g. remotio notabilis scandali, compositio gravium quaestionum in successione bonorum, aut resolutio implexarum vel valde miserarum conditionum familiarum. Ideoque ad rem haud sufficere censeant suetas, quae pro ceteris impedimentis etiam maioris gradus adducuntur, causas: nempe angustiam loci, aetatem mulieris superadultam, carentiam dotis et similia, excepto casu quo eadem, non singillatim sed cumulative sumptae, tam grave pondus efforment, ut dispensationem suadeant, iuxta regulam iuris »singula quae non prosunt, simul collecta iuvant«.

In posterum itaque Ex.mi ac Rev.mi dioecesium Pastores atque Rectores eos tantummodo excipiant et commendent supplices libellos pro dispensationibus super memorato impedimento impetrandis, qui causis vere canonicis, sensu iam explicato, roborentur, eosdemque ipsi Ex.mi Episcopi ne graventur literis ad rem suis manibus confectis commendare, quoties id sine gravi incommodo fieri contingat; quibus pro suis quisque subditis referre debet, una cum ipsorum aetate, canonicas causas in unoquoque casu concurrentes, ceteraque adiuncta, quae spectatis gratiam dispensationis opportunam in casu fore censeat. Id autem probe animadvertant Ex.mi Episcopi, huiusmodi preces semper esse saltem sua manu subscribendas et speciali modo commendandas, quotiescumque nempe litteras commendatitias suis manibus exarare non valeant.

Romae, ex aedibus eiusdem Sacrae Congregationis de Disciplina Sacramentorum, die 1 Augusti 1931.

✱ M. Card. Lega, Episc. Tusculanus, Praefectus.

L. ✱ S.

D. Jorio, Secretarius.

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 10. novembra 1931.